

Небесаева Жанар Орынбековнаның

«6D010700- Бейнелеу өнері және сызу»
мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін
дайындалған

**«Болашақ мұғалімнің шығармашылық көркем бейнелеу іс-әрекетіне
артпедагогика арқылы даярлығын қалыптастыру»** атты
диссертациясының

АҢДАТПАСЫ

Зерттеудің өзектілігі. Қазақстан Республикасындағы білім беру жүйесі жүйелі өзгертулерге ұшырайды. Педагогикалық кадрларды даярлау үрдісінде жоғары білім әлеуметтік ахуалдың өзгерісімен мемлекеттің қойып отырған талаптарының өзгерістеріне бейімделуге мәжбүр. Бұл тұрғыда педагогикалық білім ХХІ ғасырдағы әлеуметтік жағдайдың өзгеруіне бағытталуы керек.

Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә.Назарбаев: «Болашаққа көзқарас: қоғамдық сананы жаңғырту» мақаласында Қазақстан қоғамының жарқын келешекке даму бағытын белгілейді. Яғни, рухани жаңғыру бағытында ұлттық, мәдени сананы табысты жаңғырту үшін, Қазақстанның заманауи қоғамға қажетті қасиеттерімен ерекшеленеді. Әрине, ол біріншіден, компьютерлік сауаттылық, шет тілдерін меңгеру мен мәдени ашықтылық арқылы бәсекеге қабілеттілік қоғам құру. Аталған ізгі қасиеттер білім алу үдерісінде меңгерілетіні баршамызға аян. Яғни, бұл дегеніміз алға қойылған негізгі мақсаттарға, атап айтқанда Қазақстан Республикасының жоғары білім беру үрдісін түбірімен өзгертудің болып тұр.

Егер заманауи қоғамда жаңаша ойлау мен ұлттық, рухани сана-сезімнің жаңа формасы бар азаматтарды оқытып тәрбиелеудің жаһандық интенциясы белгіленсе, онда мұндай қалыптастыруға дайын, сонымен қатар қажетті құзыреттіліктерді бойына сіңірген педагогикалық мамандарды даярлау мәселесі қатарлас белгіленуі қажет деп білеміз.

Осылайша, білім берудің барлық сатыларын реформалаудың заманауи шарттарында ХХІ ғасырдың сын-тегеурініне жауап беретін, жаңа кәсіби құзыреттерге ие болашақ педагогтарды даярлауға байланысты мәселелер ерекше орынға ие болады деп сенеміз.

Қазақстан Республикасының білім мен ғылымын дамытудың 2016-2019 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасында айқындалғандай Қазақстан халқының экономикасын дамыту үшін, адами капиталдың маңызын, оның құндылық мәселелері анық көрсетілген. Бұл білім беру үдерісіндегі реформалардың, білім алушылардың жеке тұлғалық қасиеттерге бейімдеудің, қазіргі уақытта қажетті іскерлік, машықтылық пен жеке дара қабілеттерді дамытудың маңыздылығын анық айқындайды.

Қоғамның заманауи дамуы білім берудің жаңа жүйесін – оқушыларда болашақтың проактивтік жасампаздық қабілетін, ол үшін жауапкершілікті, өзіне және өз күшіне сенімді қалыптастыра алатын инновациялық оқытуды

талап етеді. «Заманауи мұғалімнің» - Республикадағы әлеуметтік-мәдени және экономикалық жағдайдың талаптарына жауап беретін – IT-технологиялары саласында ғана емес, сонымен қатар тұлғалық саланың – эмоционалдық және әлеуметтік ақыл-ойдың құзыреттеріне ие маманның қажеттілігі жекелей ерекшеленеді.

П.А.Сорокиннің негізгі сипаттамасы тұлғалық дамудың жоғары деңгейі, позитивті ойлайтын адамдардың белсенділігінің арқасында әлеуметтің дамуының сапалы жаңа деңгейіне жету дәстүрі мен новациялардың жасампаз мүмкіндіктерін біріктіру болып табылатынын және де жаңа мәдени тұрпаттың – интегралдылық қажеттілігі мен бастаулары туралы куәландыратын мәдениеттердің циклдылығы туралы жаңа идеялардың білім берудегі сапасы мен тиімділігін арттырудың жаңа мүмкіндіктерін ашып, іздеумен жаңғыртылатынын атап кеткен. Бұл ретте ерекше назар жеке тұлғаға бағдарланған амалдарға және дамып келе жатқан жаңа оқыту әдістері мен оқыту технологияларына бөлінетіні айғақ.

Біздің ойымызша, «Артпедагогика» пәні бойынша ұйымдастырылған оқыту үрдісі ол педагогикалық мамандықтарының студенттеріне көркем бейнелердің оқыту әдістемесін, техникасы мен технологиясын және де сонымен қатар өзіндік тілін барынша шығармашылық түрде меңгеруге мүмкіндік беретін оқу курсы. Ал артбілім өмірді танудың және оны барынша жан жақты көрсетудің, өнер мен мәдениеттің рухани құндылықтары жүйесін қалыптастырудың, шығармашылық қабілеттерді дамытудың, көркем шығармашылық үрдісте өзін-өзі танытудың бірден бір жолын нұсқайтын пән.

Тәжірибелік жолмен анықталған жоғары білім берудің аясында бастауыш және орта мектептердің болашақ пән мұғалімдерін бейнелеу өнерін оқыту әдістемесі үрдісіндегі тәжірибесінің жеткіліксіздігі, артпедагогиканың максималды жүйе құраушы әлеуетін пайдаланып, артпедагогикалық дайындықтың педагогикалық мәртебесін арттыру қажеттілігін және осыған байланысты білім беру бағдарламаларының түзетулерін анықтайды.

Зерделену дәрежесі. О.С. Булатова, М.В. Гузева, Т.А. Добровольская, М.Л. Князева, Л.Н. Комиссарова, А.В. Крепица, И.Ю. Левченко, Е.А. Медведева, Н.М. Назарова, Е.В. Таранова, Ю.С. Шевченко және т.б. ғалымдардың тұлғаға кешенді әсер ету үшін жасақталған әдістемелері және де арнайы білім беру мекемелерінің оқу үдерісіне артпедагогиканы енгізу мүмкіндігіне назар аударатын еңбектері мен артпедагогиканы педагогикамен, өнермен және арттерапиямен түйіскен жерінде қалыптасатын ғылыми білімнің саласы мен оқыту технологиясы ретінде қарастырды.

Соңғы он жылдықта (2008-2017 ж.ж.) педагогика ғылымдары бойынша диссертациялық зерттеулерге талдау жасау барысында, өнердің педагогикалық әлеуеті саласындағы ғылыми зерттеулердің жалпы санының ұлғайуы аңғаруға болады. О.П. Заболотских, Е.А. Медведева, О.А. Пестерева, Т.А. Хвиюзова, А.Б. Чистованың ғылыми еңбектерінде қарастырылғандай балалар мен жастарды түзету, оңалту, бейімдеу мақсатында өнерді қолдану тәжірибесін зерделеуден бөлек, заманауи

зерттеулердің мәні өнердің алуан түрлі құралдарымен күрделі педагогикалық міндеттерді шешуде келешегі зор болатынын дәлелдеп өткен.

Мысалы, өнердің көмегімен оқушыларды адамгершілік, әлеуметтік, патриоттық, этномәдени, еңбекке тәрбиелеу мәселелері Ұ.М. Абдигапбарованың, З.С.Батчаеваның, А.Ш.Абдраманұлының, Е.В.Артыбаеваның, М.Ж.Қозыбақовтың, С.А. Узакбаеваның және т.б. диссертациялық жұмыстарда көрініс тапқан. Ақпараттық технологиялар жағдайында өнердің шынайылығы мен синтезін және оның көркемтану мүмкіндіктері жөнінде Н.К.Карпованың зерттеуінде кеңінен қарастырылған.

Қазақстан Республикасының халық өнері мен көркем педагогикасының педагогикалық әлеуеті Ж.М.Ақпарованың, Б.А.Әлмұхамбетовтың, Е.К. Әмірғазинның, А. Алимбековтың, К.О. Жеделовтың, Ш.М. Арсалиевтың, Қ.Е. Ералинның және т.б. жұмыстарында кең ашылған.

Арт-педагогика айрықша педагогикалық технология немесе педагогикалық теория мен тәжірибенің белгілі бір бағыты ретінде М.К. Хащанскаяның, Л.В. Лебедеваның, Е.А. Медведеваның, И.Ю. Левченконың, Л.Н.Комиссарованың, Т.А.Добровольскаяның, Н.Ю.Сергееваның, М.К. Магомедованың, А.У. Уматованың, О.В. Шатунованың, О.С. Булатованың, Б.А.Әлмұхамбетовтың және т.б. ғалымдардың зерттеулерінде кеңінен қарастырылады. Атап айтқанда, «арт-терапевтік педагогика» (Л.А.Аметова-Давыдовская), «өнердің эстетопедагогикасы немесе психопедагогикасы» (В.П.Анисимов), «арт-педагогикалық амал» (О.С.Булатова) және т.б. санаттар бір уақытта қолданылады.

Көркем циклды пәндерді оқыту мәселелері мен артпедагогиканың бейнелеу өнері бойынша сабақтарында шешуші құзыреттерді қалыптастырудағы рөлі жөнінде Қазақстандық ғалымдар – педагогика ғылымдары бойынша әйгілі профессорлармен докторлар: М.Ж. Тәңірбергенова, Д.А. Кемешова, С.К. Бейсенбаева, И.С. Сманова, С.А. Аманжоловтың жұмыстарында кеңінен қарастырылады.

Бұл ретте артпедагогиканы орта, арнайы және жоғары білім беру жағдайында педагогика саласындағы мамандарды кәсіби даярлау жүйесінде пайдалану мүмкіндіктері мәселесі аз зерделенген және ашылмаған болып қала беруде. Бұл бағыттың аясындағы көптеген зерттеулерде өнердің тәрбиелеу әлеуетіне басым назар аударылады (С.М. Завьялова, М.Г. Габитов, Г.П. Максимова, В.С. Медведевских, М.А. Налбандьян және т.б.). О.С. Булатованың, Л.Д.Назарованың, А.С.Роботованың жұмыстарында педагогикалық мазмұнды көркем-бейнелік ұсынудың объективті мүмкіндігі мәселесі зерделенген. Мұғалімдердің біліміндегі арт-терапия мүмкіндіктері Л.Д. Лебедеваның зерттеуінде ашылған. Болашақ мұғалімнің педагогикалық позициясын өнер құралдары арқылы қалыптастыру аспектілері А.Т. Ардашировамен, Н.Г.Столяровамен, О.Ю.Овченкомен, М.Н. Флоренскаямен және т.б. ғылыми зерттеулерде қарастырылған.

Мектеп оқушыларының қызығушылықтарын дамыту мен қалыптастыруда, көркем білім беру мен эстетикалық тәрбие беру мәселесіне арналған Қазақстанның ғалым педагогтарының еңбектері мен ғылыми

жұмыстары кеңінен танылды. (Акпарова Ж.М., Алимбеков А., Альмухамбетов Б.А., Жарикбаев К.Б., Калиев С.К., Ералин К.Е., Арсалиев Ш.М., Козыбаков М.Ж., Амиргазин К.А., Узакбаева С.А., Кожахметова К.Ж.)

Болашақ педагогты жоғары оқу орнында даярлаудың теориясына мен тәжірибесіне жүргізілген талдау келесі негізгі қарама-қайшылықтарды ерекшелеуге мүмкіндік береді: болашақ мұғалімнің шығармашылық көркем-бейнелеу қызметіне дайындығын қалыптастырудағы артпедагогиканың едәуір әлеуеті мен бұл әлеуетті болашақ мұғалімді жоғары оқу орнында тәжірибеде пайдаланудың жеткіліксіздігі арасындағы;

Зерделенетін мәселенің қарама-қайшылықтары мен өзектілігі диссертациялық зерттеудің: «Болашақ мұғалімнің шығармашылық көркем бейнелеу іс-әрекетіне артпедагогика арқылы даярлығын қалыптастыру» тақырыбын толық анықтауға және зерттеу мәселесін терең шығаруға мүмкіндік берді.

Зерттеу мақсаты – болашақ мұғалім артпедагогиканы қолдана отырып, шығармашылық және визуалды қызметке дайындығын қалыптастырудың мазмұнын теориялық тұрғыда негіздеу мен практикалық қырынан дамыту;

Зерттеу нысаны: ЖОО-ғы тұтас педагогикалық процесі.

Зерттеу пәні: болашақ мұғалімнің шығармашылық көркемдік және визуалды көркем іс-әрекеттерге шығармашылық педагогиканың көмегімен дайын болуын қалыптастыру болып табылады.

Зерттеу міндеттері:

- болашақ мұғалімнің шығармашылық көркем іс-әрекеттерге арт педагогикасының көмегімен дайын болуын қалыптастырудың теориялық негізін айқындау;

- болашақ мұғалімнің шығармашылық көркемдік іс-әрекетке дайындығын қалыптастыруда көркем педагогиканың педагогикалық мүмкіндіктерін анықтау және теориялық тұрғыда негіздеу;

- болашақ мұғалімнің көркемдік шығармашылыққа өнер педагогикасы арқылы дайын болуын қалыптастырудың үлгісін жасау;

- болашақ мұғалімдерді оқыту үшін «Арт-педагогика» курсының оқу бағдарламасын әзірлеу;

Зерттеудің ғылыми болжамы: педагогикалық мамандықтарды шығармашылық көркемдік іс-шараларға қатыстыру үшін университетте өнер педагогикасының көмегімен оқыту келесідей көрініс табады:

- студенттердің шығармашылық және көрнекі шығармашылық құралы ретінде өнер педагогикасының ғылыми-теориялық негіздері анықталады;

- өнер педагогикасының көмегімен студенттердің шығармашылық және визуалды белсенділігін қалыптастыру үшін үлгі жасалады;

- «Артпедагогика» элективті курсын енгізу бойынша эксперименттік бағдарлама әзірленетін болады, оның ұйымдастырушылық, педагогикалық, бағдарламалық-мазмұндық және диагностикалық-тиімді дизайнерінің тиімділігі тексерілетін болады.

Зерттеудің жетекші идеясы: университеттегі білім беру процесінде өнер педагогикасының құралдарын пайдалану мен болашақ мұғалімнің шығармашылық көркемдік және көрнекі іс-әрекетке дайындығын қалыптастыруға ықпал етеді.

Ғылыми-зерттеу әдістері: зерттеу жұмысында қолданылуы зерттеу міндеттерінің әр сатысында шешім сипаттамасымен анықталған әдістер кешені қолданылды: сауалнамалау, стандартталған өзіне-өзі есеп беру, сауалнама, шкалалау тәсілі, сараптамалық бағалау әдісі т.б.с. Болжамды іске асыру және алдыға қойылған тапсырмаларды орындау үшін келесі әдістер қолданылды:

- «Шығармашылық әлеует» тесті, В.С.Аванесов әдістемесі «Көркемдік-экстетикалық қажеттілікті өлшеу», өмірлік құндылықтардың морфологиялық тесті» (ӨҚМТ) В.Ф.Сопов, Л.В.Карпушина; студент тұлғасының шығармашылық әлеуетінің компоненттерін, әсіресе, шығармашылық әрекет субъектісі рөлін атқаруды қамтамасыз ететін жеке бас қасиеттері мен ерекшеліктерін, сонымен қатар педагогикалық әрекетке жалпы даярлығын зерттеуге арналған сауалнама;

- шығармашылық көркемдік-бейнелеу әрекетке даярлықтың мазмұнды компоненттерін зерттеуге арналған сауалнама әзірленді (уәждемелік, когнитивтік, коммуникативтік, әрекетшілдік-рефлексивті блокты зерттеу);

- шығармашылық көркемдік-бейнелеу іс әрекетке даярлықтың мақсаттық және рефлексивті-бағалау компоненттерін зерттеуге арналған сауалнама және сараптамалық бағалау әдісі.

Сонымен қатар деректерді математикалық өңдеу әдістері: сипаттамалы статистика, орташа, пайыз, айырмашылықтардың статистикалық маңыздылығын тексеру үшін Стьюденттің t-критериясы қолданылды.

Зерттеудің теориялық негізі:

- мұғалімдерді көркемдік іс әрекетке дайындау мен олардың кәсіби қалыптасу заңдылықтарын, мазмұнын, үдерісін және проблемаларын ашатын психология мен педагогика салаларындағы іргелі ғылыми еңбектер, (С.С. Гармашова, В.П. Беспалько, С.С. Витвицкая, Т. Б. Гребенюк , И.В. Прокофьева, Е.А. Овсянникова, Л.Л. Малинская , В. А. Слостенин , О.А. Чубыкина және басқалары);

- көркемөнер, көркемдік шығармашылық психологиясы мен педагогикасы (Л.С. Выготский, Н.А. Бердяев, А.Н. Леонтьев, Б.Д. Богоявленская, А.И. Серавин, П. А. Шаронова, Э.Э. Пурик, Б.Т. Карсыбаев, З.Ж. Рабилова, Ж.М. Акпарова және басқалары);

- арт-педагогиканың педагогикалық ғылым бағыты ретіндегі орны (О. С. Булатова, М.К. Хащанская, Э. В. Зауторова, Л. С. Кожуховская А. Ю. Сметанина, С. В. Старикова, Е. В. Таранова , Н. Ю. Шумакова және басқалары); білім берудегі арт-терапияның педагогикалық негіздері (Л.Д. Лебедева);

Ресей зерттеушілерінің тәжірибесі келесі жұмыстарда ұсынылды: Л.С. Выготский, А.И. Граборов , В.П. Кащенко, А.И. Копытин, Н.И. Саккулина, Н.А. Ветлугина , Е.А. Медведева , Л.Д. Лебедева, Т.С. Комарова, және

Қазақстандық - зерттеулерде: Б.А.Әлмұхамбетов, Л.Золоторева, Г.Маданов, М.Э. Султанова, Л.Г. Медведев, Г. Беркенов, Ю. Шандецкая және басқалары. Зерттеуді ұйымдастыру лонгитюд әдісі арқылы құрастырылды.

Зерттеудің әдіснамалық негізі:

- көркемөнердің адам денесі мен санасына ықпал ету мүмкіндігінің фәлсафалық ұғымдары (Е.Я. Басин, Ю. Б.Борев, Э.В. Ильенков, М.М. Бахтин, М.С. Каган, Н.И. Киященко, Ю.М. Лотман, М.К. Мамардашвили , Ю.А. Огородников және басқалары);

- педагогикалық зерттеулер мен педагогикалық үлгілеу әдістемесі (Е.В. Бережнова, А.Н. Дахин, В. И. Загвязинский, Н. И. Загузов, В. В. Краевский, А. М. Новиков, С. А. Писарева, В. А. Слостенин, Б.Блум және басқалары);

- мұғалімдерді жоғары оқу орындарында дайындау саласындағы зерттеулер (О. А. Абдуллина, В. И. Андреев, Е. В. Бондаревская, Г. А. Бордовский, Н. В. Бордовская, Г. Н. Григорьев , Г. М. Коджаспирова , И. А. Колесникова , В. Г. Максимов, О. Г. Максимова, Л. М. Митина, И. В. Павлов, В. А. Слостенин, В.В. Сериков, Н.К. Сергеев, А.П. Тряпицына, Е.Г. Хрисанова);

- ХХІ ғасырда Қазақстан Республикасындағы білім беру саласының даму стратегиясымен байланысты нормативтік құжаттар (Қазақстан Республикасының білім беруді дамытудың 2011-2020 жж. арналған мемлекеттік бағдарламасы; Қазақстан Республикасының білім беруді және ғылымды дамытудың 2016 - 2019 жж. арналған мемлекеттік бағдарламасы; «Қазақстан – 2050» стратегиялық бағдарламасы және т.б.).

Зерттеу базасы. Зерттеу 2014 - 2017 жж. Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінде Өнер, мәдениет және спорт институтында жүргізілді.

Зерттеудің ғылыми жаңалығы және теориялық маңыздылығы:

- болашақ мұғалімнің көркемдік шығармашылыққа өнер педагогикасының көмегімен дайын болуын қалыптастырудың теориялық негіздері анықталды;

- болашақ мұғалімнің шығармашылық көркем және көрнекі қызметке дайындығын қалыптастыруда көркем педагогиканың педагогикалық мүмкіндіктері анықталды және теориялық тұрғыда негізделді;

- болашақ мұғалімнің көркем және бейнелеу өнеріне шығармашылық педагогика арқылы дайын болуын қалыптастыру үлгісі құрылды;

-болашақ мұғалімдерді оқыту үшін «Арт-педагогика» курсының бағдарламасы әзірленді.

Зерттеудің практикалық маңыздылығы:

- «Артпедагогика» таңдамалы курсы әзірлеу және сынақтан өткізу;

- болашақ мұғалімдерді шығармашылық көркемдік-бейнелеу іс әрекетіне даярлығын қалыптастыру үшін кешенді әдістемелерді сынақтан өткізу (арнайы технологияға біріктіру);

- болашақ мұғалімді шығармашылық көркемдік-бейнелеу іс әрекетіне даярлығын қалыптастыру бойынша тәжірибелік-эксперименталдық

жұмыстардың бастапқы, орта және жоғары оқу орындарындағы оқыту үдерісінде тиімді түрде қолданылады.

Қорғауға ұсынылатын қағидалар:

1. Көркемдік және көрнекі іс-әрекетте шығармашылық және бағалау өнімінің эмоционалдық, эстетикалық тәжірибесіне сүйемелдейтін және шығаратын жаңа бірегей өнім жасау белсенділігі түсіндіріледі. Болашақ мұғалімнің шығармашылық және визуалды қызметі мұғалімнің қызметінің ерекше түрі болып табылады, оның мақсаты оқыту пәндерінің шығармашылық қабілеттерін қалыптастыруға және дамытуға жанама әсер ететін бейнелеу өнерінің эстетикалық құндылық сапасы мен өнімін құру болып табылады.

2. Шығармашылық және визуалды қызметтің табиғаты мен ерекшелігін көрсететін келесідей ерекшеліктер бар: сыртқы әлеуметтік талаптардың жанама сипаты; шығармашылық өзін-өзі дамытуға, субъективтілікке назар аудару; кәсіби әрекеттердің эмоционалдық-бейнелі сипаты; эстетикалық мақсатты белгілеу үстемдігі; өзін-өзі жетілдіру үшін жағдайлар жасау, жеке мүдделерді қанағаттандыру мүмкіндігі мен жеке тұлғаның қажеттіліктері, субъективті мақсаттарды іске асыру; тәуелсіздік; шығармашылық және педагогикалық қызметтің синкретизмі; жоғары білім беру және шығармашылық әлеует.

3. Болашақ мұғалімдердің шығармашылық және көрнекі шығармашылыққа деген дайындығы - жеке тұлғаның интегративтік сапасы болып табылатын дайындығы, көркем іс-әрекетке деген ынталандыруды, өнер мен шығармашылық теориясының психологиялық-педагогикалық білімі жүйесін, көркем шығармашылық және көрнекі іс-әрекеттегі практикалық дағдыларды және шығармашылық көрнекі қызметке эмоционалды тұрғыда бағалайтын қарым-қатынас жүйесі.

4. Артпедагогика - бұл педагогикалық технология немесе педагогиканың арнайы бағыты, оқу үрдісінде көркемдік құралдарды пайдалану. Педагогикалық оқыту технологиясы ретінде ол білім беру тәжірибесінде белгілі бір мақсаттар мен міндеттерге ие болуы, сабақ жүргізу принциптері, студенттермен жұмыс істеу тәсілдері мен әдістері, бағалаудың ерекшеліктері мен басқа педагогикалық технологиялардан білім беру тәжірибесінде пайдалану міндеттерімен ерекшеленуі керек.

5. Болашақ мұғалімнің шығармашылық көркемдік және көрнекі шығармашылыққа педагогиканың көмегімен қалыптасу үдерісінің тұжырымдамалық үлгісі бойынша, сонымен бірге бір мезгілде екі процестің маңызды аспектілері: болашақ мұғалімнің шығармашылық және педагогикалық дайындығы, визуалды шығармашылықпен айналысуға дайындығын қалыптастыруға мүмкіндік береді; ал мұндай оқытудың негізгі құралы - педагогикалық технология және педагогикалық технология пәні ретінде қамтылатын курс ол - өнер педагогикасы болып табылады.

6. Оқу үдерісіне үлгілі кіріспе педагогика - бұл үш функционалды блокты қамтитын блок-жүйе: мақсатты блок; мазмұн блогы және рефлексиялық бағалау бірлігі. Мақсатты топқа мақсаттар, міндеттер және

калыптасқан құзыреттер кіреді; Мазмұн блогы мыналарды қамтиды: жалпы мәдени, психологиялық-педагогикалық және әдістемелік оқыту; рефлексиялық-бағалаушылық, шығармашылық тұрғысынан өзін-өзі өрнектеу, өзін-өзі реттеу жолдарын көрсетуде тәуелсіздікті дамытуды білдіреді.

7. Болашақ мұғалімнің білім берудегі шығармашылық педагогикасының құралдарын пайдалану мен шығармашылық және визуалды қызметті пайдалануына дайындықтың құрылымдық компоненттері мотивациялық, когнитивтік, коммуникативті және белсенді рефлексиялық компоненттер болып табылады. Барлық компоненттер бір-бірімен нығайтатын өзара байланысты қалыптастырады.

8. Университетте өнер педагогикасы технологиясының сәтті болуы үшін қажетті жағдайлар ұйымдастыру мен ұйымдық, басқарушылық, психологиялық жағдай жасау болып табылады.

9. Педагогикалық өнерді оқытудың негізгі түрі ол бес міндетті блокты қамтитынын ескере отырып, көркем-педагогикалық қызметті және оның дәйектілігі мен оны ұқыпты жүзеге асырылуы өзара іс-қимылдың максималды тиімділігін қамтамасыз етеді. Бұған мотивация және орнату бөлімі кіреді; шығармашылық оқиға блогы; презентация және байланыс бөлімі; нәтижені субъективизациялау блогы; рефлексиялық блоктар енеді.

Зерттеу нәтижелерін сынақтан өткізу мен енгізу.

Зерттеу нәтижелері 20 жарияланған ғылыми мақалаларында талқыланған: Scopus базасына кіретін 1-журналында; Thomson Reuters базасына кіретін 2 халықаралық конференцияда, 5 БҒСБК тізіміне кіретін журналдарында, 2 халықаралық жәнәреспубликалық ғылыми практикалық конференциялардың материалдарының жинақтарында; 4 шетелдік конференциялардың материалдар жинағында, 1 халықаралық симпозиумде, 1 жас ғалымдар форумында, ғылыми-педагогикалық баспалардың 3 басылымында, сондай-ақ ізденушінің артпедагогика бойынша 1 оқулығында.

Халықаралық және республикалық ғылыми-практикалық конференцияларға қатысу барысында іске асырылды: «Оқушылар тұлғасын қазіргі таңдағы әртүрлі технологияларды пайдалана отырып дамыту» («Салыстырмалы білім: әдістеме, сұрақтар және заманауи тенденциялар», Алматы, 2014), «Қазақстан студент жастарын заманауи тәрбиелеу жүйесіндегі артпедагогика» («ЮНЕСКО жолдарымен: Әлем. Көркемдік білім. Жастар», Алматы, 2015), «Артпедагогика және ЖОО-дарында болашақ мамандарды психологиялық-педагогикалық тұрғыда кәсіби даярлау» («Бүгінгі Білім: Даму векторлары», Чебоксары, 2015), «XXI ғасыр мектебінде заманауи ақпараттық технологиялар қолдану» («Заманауи білімді дамытудың теориялық және қолданбалы аспектілері», Чебоксары, 2014), («Ресей жастарының идеялары мен жобалары», Чебоксары, 2015), «Art pedagogics in computer graphis» (International Scientific Conference on Society, Integration, Education, Rezekne, 2015)- Thomson Reuters базасында индекстелген, «The Application of Figurative Arts' Capabilities In The Art-Pedagogical Activity of A Teacher» (Procedia Social and Behavioral

Sciences, Netherlands, 2015) - Thomson Reuters базасында индекстелген «Design artpedagogy in the system of modern education of pedagogy students during plain-air practice» (Global Journal on Humanites & Social Sciences.- St. Petersburg, 2016), «Педагогтың артпедагогикалық әрекетіндегі бейнелеу өнерінің мүмкіндіктері» (Педагогика және Психология, Алматы, 2016), «Артпедагогикада студенттерді оқытудағы шығармашылық әрекеттің шарты ретінде»; «Мұғалімді даярлаудағы артпедагогикалық тәсіл», (Еуразиялық ұштастырудағы жастар әлеуеті:- Экономика, Құқық, Саясат - Баспа №16, 1-том.- Алматы, 2017) , «Білім беру үдерісіндегі өнер және артпедагогика» («Ұлы дала және еуразиялық құндылықтар; Көркемдік білім және эстетикалық тәрбие», Астана, 2017).

- ғылыми- педагогикалық басылымдарда: «Қазақстандық жалпы білім беретін мектептердегі бейнелеу өнері сабағындағы артпедагогика» (ОҚМПИ жаршысы, Шымкент, 2014), «Артпедагогика қағидалары мен әдістері» (Абай атындағы ҚазҰПУ Жаршысы «Көркемдік білім" сериясы: өнер- теория әдістеме», Алматы, 2015), «Қазақстан Республикасының білім беру жүйесіндегі артпедагогиканың заманауи даму тенденциялары» (Гумилев атындағы Еуразиялық ұлттық университетінің жаршысы. «Гуманитарлық ғылым» сериясы, Астана, 2016), «Мұғалімнің бейнелеу өнеріндегі артпедагогикалық іс әрекеті» (Абай атындағы ҚазҰПУ жаршысы «Педагогикалық ғылымдар» сериясы, Алматы, 2016), «Артпедагогиканы білім беру процесінде өнер элементтерін қолдану тәсілі ретінде ұштастыру» (ПМУ Жаршысы, «Педагогикалық» сериясы, Павлодар, 2016), «Making art pedagogy in the system of education in the Republic of Kazakhstan» (International Journal of Environmental and Science Education, Turkey, 2016), «Артпедагогиканың жоғары оқу орнындағы білім беру жүйесіндегі көрінісі» (Абай атындағы ҚазҰПУ Жаршысы «Педагогикалық ғылымдар» сериясы, Алматы, 2016), «Артпедагогика әдіс-тәсілдерін бейнелеу өнерінде қолдану» (Абай атындағы ҚазҰПУ Хабаршысы - «Жас ғалым сериясы. Іздестіру. Проблемалар», 2016), «Мұғалім даярлаудағы артпедагогикалық тәсіл технологиялары» («Туған өлкенің тірі аңыздары мен ертегілері», Алматы, 2016), «Possibilities of fine arts by means of art pedagogical activity of the teacher» (Абай атындағы ҚазҰПУ Хабаршысы - «Көркемдік білім" сериясы: өнер-теория әдістеме», 2017).

Диссертацияның көлемі мен құрылымы. Диссертациялық зерттеу кіріспеден, екі тараудан, қорытындыдан және 156 атау мен қосымшалардан және пайдаланылған әдебиеттер тізімінен тұрады. Диссертация мәтіні 18 кестемен, 16 суретпен толықтырылған. Диссертацияның жалпы көлемі 179 бетті құрады.